

היום הוסר מעל גלעד תלוי בגדאד — אך היום לא הוסר מעל פרשת הפצצות

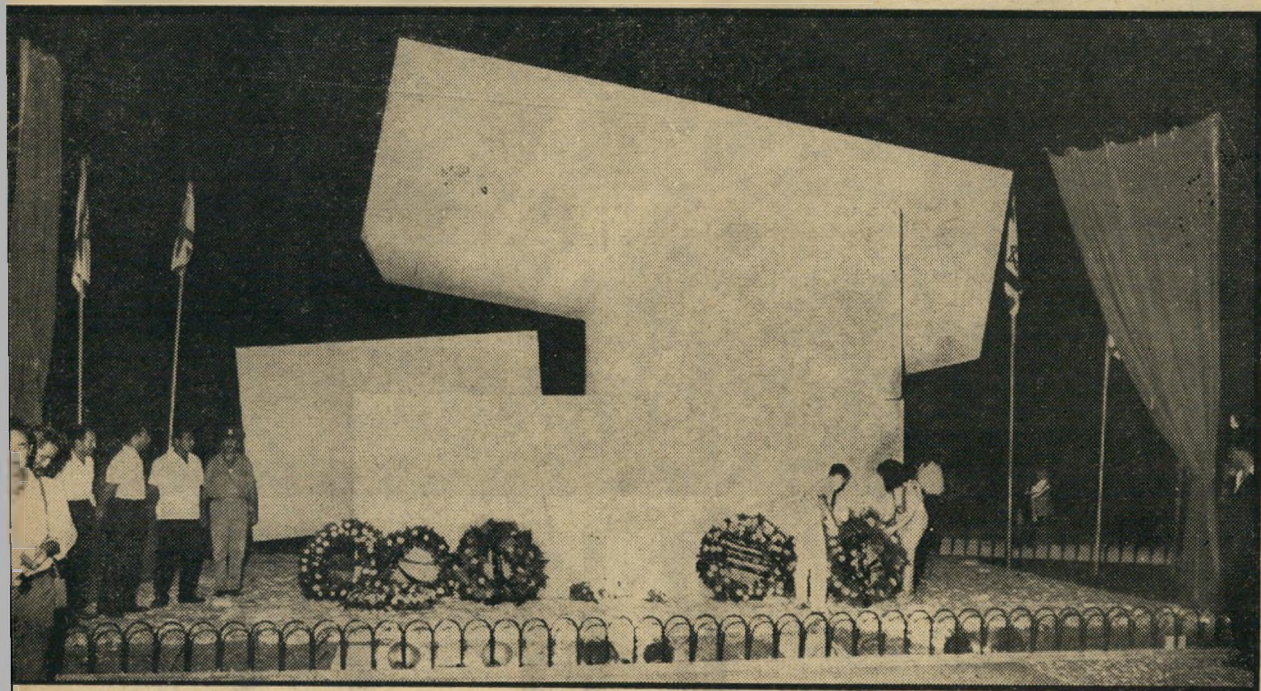
רק על אירגון העליה, אלא גם על חמש הפצצות שהוטלו בבגדאד. הם סיפרו ל־ מוזמנים פרקים מתולדות המחתרת והעליה. בן־פורת אף גילה, בערב זה, עובדה ש־ היתה שמורה עד כה בסוד. הוא סיפר, כי לאחר שהוסכם על מתן אפשרות ליהודים להגר, רצתה ממשלת עיראק שההגירה תעשה דרך פרס. היא אף שלחה מכתב לשר החוץ

כי הקהילה היהודית של עיראק היתה קהילה כשרונית ומשגשגת, כי היא הביאה לארץ צמרת משכילה של רופאים, אמנים, בנקאים, משפטנים, רבנים וסוחרים. שכן עדה זו עלתה בשלמותה — לא כמו עדות אחרות, שהצמרת המשכילה שלהן העדיפה להגר לצרפת או לארצות־הברית. נאמרה גם אמת גדולה אחרת: שבקרב

האמת — לא כל האמת

ביום הרביעי האחרון היו צריכים ל־ התפרסם, סוף־סוף, הסודות של פרשת בגדאד. כך בפירוש הבטיח ראש מועצת אור־יהודה, ח״כ מרדכי בן־פורת. הוא הודיע שנסע במיוחד לשדה־בוקר, כדי לקבל את אישורו של בן־גוריון לכך, וכי ביום הרביעי יגלה את תוכן המסקנות של ועדת־ חקירה מיוחדת אשר דנה בפרשה. המועד המדויק שנבקע לגילוי האמת כולה: שעה 7 בערב, בטכס הסרת הלוט מעל האנדרטה לשני עולי־הגדרום של בגדאד. בשעה היעודה ישבו גיבורי המרכזים של העליה ליד שולחן אחד, לרגלי ה־ אנדרטה. אלפים מבין תושבי אור־יהודה ומבין עולי עיראק משאר חלקי הארץ ישובו על ספסלים, שסודרו לרוחב הכביש הראשי של העיר. ברחבה הקטנה הצטופפו בני משפחות שני עולי־הגדרום, ואורחים כמו גולדה מאיר, מנחם בגין ומשה דיין. בערב זה נאמרה אמת גדולה וחשובה:

בני של אח
שמיטוב עקראווי, אחיו של עולי־הגדרום שלום צאלח, קרא קדיש בטכס גילוי האנדרטה (למעלה). הוא התחיל בקול בוסח כשל חזן, אז אחרי כמה פסוקים נשבר קולו והוא טייס את התפילה ביבבה, כשי לצידו מרדכי בן־פורת (מימין למעלה). על פניו (מימין למטה) חרות כאב עמוק.

הפרסי, שיסכים להסדר ברוח זו. לדברי בן־פורת, נחבקש אחד משליחי המחתרת הישראלית להפעיל את קשריו ב־ טהראן, ולהשפיע על שר החוץ. הוא עשה זאת, והתשובה הפרסית היתה: לא. אבל על הפצצות לא אמר איש מן הדו־ב־ רים דבר.

בנושא זה הועלו עד כה שתי גירסות. אחת האומרת, כי הפצצות היו חלק מהמדיניות של „הציונות האכזרית“, והוטלו על־ידי שליחי התנועה כדי לדחוף את היהודים המתממהים לעליה; השניה אומרת, כי הפצצות הוטלו בידי אנשי מפלגת אל־אסתיקלא האופוזיציונית ושונאת־היהודים. אגב, זו ההאשמה היחידה שיש נגד אנשי מפלגה זו על ביצוע פעולות אלה.

בית־המשפט העיראקי קבע, כי הגירסה הראשונה היא הנכונה. הוא אפילו לא דן בגירסה השניה, כי לא הועמדו לפניו אנשי אל־אסתיקלא. השופטים הסתמכו על הודאותיהם של בצרי וצאלח — שהושגו תוך עינויים קשים — דנו אותם לתלייה. הם הסתמכו על הודאתו של תג'ר, דנו אותו למאסר־עולם, שיחררוהו כחום עשר שנים. את הגירסה השניה מציג בחימה שפוכה מרדכי בן־פורת. הוא מבטל לחלוטין כל אפשרות, שבית־משפט עיראקי — לא רק זה שדן את נאשמי המחתרת, כי אם כל בית־ משפט שהוא — יקיים דיון משפטי תקין. „השופטים מתמנים על־ידי שר המשפטים ה־ מוסמך לפטרם בכל עת. הם מקבלים לרוב

יהדות זו פעלה מחתרת ציונית, שאירגנה שירות עולים ואימנה חוליות של צעירים להגנה עצמית. שניים מחברי מחתרת זו — עורך־הדין יוסף בצרי (שעלה ארצה לפני מלחמת תש״ח וחזר לבגדאד בשליחות ה־ מדינה), והסנדלר הצעיר שלום צאלח שלום — אף שילמו בחייהם על כך.

אבל לא נאמרה האמת כולה. מה שסופר ביום הרביעי באור־יהודה כבר לא היה חדש, כי מזה שבועות רבים פורסם בעתונות. הסודות — אותם הבטיח בן־פורת לחשוף — נשארו סודות.

★ ★ ★

ציונות אכזרית?

שלושה אנשים שישבו ליד שולחן ה־ שניאות של הטכס יכלו לספר הרבה. שלמה הילל, סגן ראש ממשלת ישראל ב־ א״ם, בא במיוחד מניו־יורק. יהודה תג'ר, מזכיר ראשון בשגרירות ישראל באנגליה, בא במיוחד מלונדון. מרדכי בן־פורת אירגן את המאורע.

לפני 15 שנה היו השלושה בעיראק. הילל, יליד בגדאד שעלה ארצה לפני מלחמת תש״ח, הציג אז את עצמו כמנהל של חברת־תעופה, חתם עם ראש ממשלת עיראק תופיק אל־סוויידי על הסכם להסעת היהודים לישראל. בן־פורת היה אז מפקד המחתרת הישראלית שם, ואילו תג'ר הוברח לעיראק, כדי להחליף את בן־פורת בתפקיד.

שלושה אלה יודעים את כל האמת, לא

